

SAEMIEDIGKIE
SAMETINGET

Learoesoejkesje Jåa2 båtsoe

Daate lea jarkoestimmie dehtie vihtiestamme learoesoejkesjeteeksteste.
Learoesoejkesjem vihtiestamme noerhtesaemien gielesne.

Vihtiestamme goh mieriedimmie Saemiedigkeste 09.02.2021 reaktavåaroeminie laakesne
snjaltjen 17. biejjeste 1998 nr. 61 maadthskuvlen jïh jaarhkeööhpehtimmien bijre
(ööhpehtimmielaake) § 6-4 mubpie lïhtse.

Faamosne 01.08.2021 raejeste

SAEMIEDIGKIE SAMETINGET

Learoesoejkesje kode: REI02-03

Learoesoejkesje Jaa2 baaatsoe

Faagen bijre

Faagen relevaanse jih vihkeles aarvoeh

Jaa2 baaatsoe lea bovtsigujmie giehtelidh gusnie krievvie lea vaarome. Programmefaagh leah aaj eatnemevierhtiej bijre mah leah baaatsoen vaarome, jih guktie maahta dejtie naennoeslaakan reeredh. Jaa2 lea aaj vaarjelimmien bijre baaatsoste goh saemien kultuvreguedtije, jih baaatsoem vuejnedh aktene seabradahkeektiedimmesne, aaj veartenevijries. Programmefaage edtja maahtoem vedtedh saemien baaatsojne giehtelidh. Faage edtja aaj viehkietidh jijtjeraarehke jih maehteles learohkh evtiedidh mah maadthdaajroem aadtjoeh saemien baaatsoen bijre.

Gaajhkh faagh edtjeh viehkietidh lierehtimmien aarvoevaaromem saetniedehtedh. Jaa2 baaatsoe edtja viehkietidh guktie learohkh bovtsen jih bovtsen eatnemebyjresem reerieh aktene guhkies jih naennoes perspektijvesne, jih bovtsen jijtseaarvoem kroehkestidh. Programmefaagh edtjeh laejhtehks ussjedimmiem jih etihkeles voerkesvoetem vedtedh aerpievuekien daajroen, baaatsoefaageles maahtoen jih vitenskapen bijre. Programmefaagh edtjeh aaj goerkesem vedtedh guktie jieleme lea vaaromem biejemee kultuvrem, identiteetem jih gielem evtiedidh.

Jarngbiehkieh

Baaatsoen vaarome

Jarngbiehkie saemien baaatsose lea eatnemevierhtiej bijre mah vaaromem jieledvuakan biejjeh aerpievuekien saemien baaatsoen mietie. Faage lea bovtsen bijre goh akte kreeke mij bierkene, gaatomesjaedtoej, gaatomedajvi, juhtemegeajnoej jih jeatjah eatnemevierhtiej bijre mejtie baaatsoealmetje nuhtjie. Jarngbiehkie aaj reeremen jih naennoesvoeten bijre jih byjresem kroehkestidh gosse bovtsigujmie giehtele. Jarngbiehkie aaj kreekehoksen, kreeke- jih almetjehealsoen jih beapmoejearsoesvoeten bijre. Sjiehteles vitenskape jih

aalkoeaålmegi aerpievuekien daajroe, faagegïele jïh eatnemegoerkese Leah aaj vihkeles biehkïeh faagesne.

Praktihkeles båatsoe

Jarngbiehkie praktihkeles båatsoe lea barkoelaavenjassi bijre mah edtjïeh daajroem vedtedh barkoen bijre. Lea aaj aerpievuekien daajroen, faagegïelen, gïehtelimmievuekiej, aerpievuekiej jïh etihken bijre. Lea aaj åtnoen bijre teknologijeste jïh teknologeles evtiedimmien bijre båatsosne jïh abpe seabradahkesne.

Båatsoe goh jïeleme

Jarngbiehkie båatsoe goh jïeleme lea produksjovnen bijre jïh jåarhkeevtiedimmien bijre bovtsese jïh jeatjah dorjesijstïe eatnamistïe mah Leah vïedteldihkie båatsose. Lea aaj evtiedimmien bijre orre dorjesijstïe, jïh dïenesji bijre båatsoen sisnjelen.

Jearsoesvoete jïh kvaliteete båatsosne

Jarngbiehkie jearsoesvoete jïh kvaliteete båatsosne lea jïjtse jïh mubpiej healsoem jïh jearsoesvoetem jïh byjrese- jïh produksjovnejearsoesvoetem båatsosne vaarjelidh. Jarngbiehkie edtja maadhgoerkesem vedtedh jearsoesvoeten jïh rutijni jïh tjïehpiesvoeti bijre juktïe barkoem jearsoeslaakan darjodh. Lea aaj kvaliteetegorredimmïe gaskesadtemen jïh ektïedahkoen tjïrrh.

Dåaresthfaageles teemah

Almetjehealsoe jïh jïeledemaalveme

Faagesne Jåa2 båatsoe dåaresthfaageles teema almetjehealsoe jïh jïeledemaalveme lea positïjve jïjtjeguvviem jïh jearsoe identiteetem evtïedidh goh båatsoeburrie viehkïne praktihkeles barkoem darjodh mij mïelem vadta. Båatsoe lea eevre jearohke eatnemevåaroemistïe jïh jeerehtsijstïe klïjmesne, jïh gosse programmefaagïgïjmïe barka maahtoë evtïesåvva hijven jïh jearsoe veeljemh vaeltedh jïjtse healsoen jïh bovtsen buaratjommesen gaavhtan, oktegh jallh mubpiegïjmïe ektïne. Dåaresthfaageles teema almetjehealsoe jïh jïeledemaalveme lea aaj barkoelaavenjassh jearsoeslaakan darjodh mestïe haalvemedomtesem jïh barkoeaavoem åådtjïe.

Demokratïe jïh meatanårrojevoete

Faagesne Jåa2 båatsoe dïhte dåaresthfaageles teema demokratïe jïh meatanårrojevoete lea daajroem utnedh båatsoen nuepien bijre meatan årrodh demokraateles prosessïne jïh digkïedimmïne båatsoen råållan bijre seabradahkesne. Lea aaj goerkesem evtïedidh man åvteste båatsoe lea vihkeles identiteeten, aerpievuekiej jïh kultuvreaerpien gaavhtan. Lea aaj maahtoem evtïedidh voerkes veeljemh vaeltedh ussjedadtemen, dialogen jïh laavenjostoen tjïrrh jïjtse jïh baalte jïeleme sisnjeli, aaj laanteraastaj rastah.

Nænnoes evtïedimmïe

Faagesne Jåa2 båatsoe dïhte dåaresthfaageles teema nænnoes evtïedimmïe lea maahtoem evtïedidh guarkedh guktïe jïjtse barkoe byjresem baajnehte, jïh guktïe klïjma jïh klïjmajarkelimmïeh jïh skilkehtassh jïh sturremh båatsoem baajnehtïeh. Lea aaj dan bijre mij lea daerpien juktïe nænnoes evtïedimmïem åadtjodh, jïh etihkeles gyhtjelassi bijre båatsoen bijre. Båatsoefaage lea bielïe barkoste veartenen eatneme- jïh kultuvreaerpiem gorredidh, jïh viehkehte regïjonaale jïh voenges kultuvrh jïh dorjesh eevtjedh. Dåaresthfaageles teema nænnoes evtïedimmïe lea aaj båatsoen råållan bijre goh deallahtæjja jearsoe beapmoste, kvaliteetedorjesijstïe jïh hijven dååjresijstïe jïh dïenesijstïe.

Vihkeles tjiehpiesvoeth

Njaalmeldh tjiehpiesvoeth

Njaalmeldh tjiehpiesvoeth faagesne Jåa2 båtsoe lea mahtedh goltelidh, ussjedadtedh jñh meatan årrodh digkiedimmine vuekiej bñjre, barkoelaavenjassh buerkiestidh jñh faagegïelem nuhtjedh soptsestalleminie teemaj bñjre båtsoen bñjre ovnessie tsiehkine. Lea mahtedh digkiedidh, ussjedadtedh jñh åehpiedehtedh jñhelemen ïedtjh, daerpiesvoeth jñh veeljemh, jñh mahtedh jñjtse jñh mubpiej raeriestimmieh jñh loetemh digkiedidh.

Maehtedh tjaeledh

Maehtedh tjaeledh faagesne Jåa2 båtsoe lea mahtedh reektedh jñh dokumenteeredh viehkine faagegïeleste dej krïevenassi mietie mah Leah faamosne båtsoesne, jñh jñjtse lïeremem jñh darjoemidie dan bñjre dokumenteeredh. Goh bielie aktede aalkoeååmegejeliemistie learohkh tjuerieh lïeredh formuleeredh jñh argumentasjovnem bæjjese bigkedh juktie jñjtsh ïedtjh gorredidh storerreseabradahken vööste. Lea mahtedh jñjtsh teeksth hammoedidh.

Maehtedh lohkedh

Maehtedh lohkedh faagesne Jåa2 båtsoe lea lohkedh jñh guarkedh soejkesjh, åtnoebñhkedassh, produktedaatabïevnesh jñh laaketeeksth, jñh bïevnesh faage-aamhtijste veedtjedh. Lea aaj mahtedh sjyöhtehke njoelkedassine jñh sjyöhtehke digkiedimmine vaaksjoehtidh jñhelemen jñh jñhelemeïedtji bñjre ovnessie medijinie.

Maehtedh ryöknedh

Maehtedh ryöknedh faagesne Jåa2 båtsoe lea taalh jñh ryöknedimmieh nuhtjedh åasah jñh sñjsebaalhkah produksjovnesne aerviedidh. Lea aaj aelkhie ryöknedimmieh darjodh jñh tabellh, diagrammh jñh aelkhie statistihkem tseegkedh jñh toelkkestidh.

Digitaale tjiehpiesvoeth

Digitaale tjiehpiesvoeth faagesne Jåa2 båtsoe lea veedtjedh jñh juekedh bïevnesh, bïevnesh buektedh jñh åehpiedehtedh jñh laejhtehkslaakan gaaltijidie vuarjasjidh mah åtnasuvvieh. Lea aaj digitaale vierhtieh nuhtjedh. Lea aaj mahtedh sjiehteles teknologeles dalhketjh nuhtjedh barkose, aarvoesjugniedimmesne jñh jñhelemeevtiedimmesne. Lea aaj etihkeles voerkesvoetem evtiedidh jñh digitaale vuarjasjimmiefaamoem vuesiehtidh gosse njoelkedassh fulkie.

Maahtoelmie jñh vuarjasjimmie

Maahtoelmie jñh vuarjasjimmie båtsoebaseereme darjomh jñh produksjovne

Maahtoelmie båtsoebaseereme darjomi jñh produksjovnen mænngan

Lïerehtimmien ulmieh lea learohke edtja mahtedh

- joekehts sårhts aerpievuekien båtsoem buerkiestidh jñh viertiestidh Saepmesne jñh jeatjah båtsoedajvine
- barkoelaavenjassh soejkesjidh, tñjirrehtidh jñh dokumenteeredh aerpievuekien jñh orre sårhts båtsoesne, dovne oktegh jñh mubpiejugjmie ektine
- tñjïelkestidh jñh ussjedadtedh evtiedimmievæhtaj bijjeli, jñh fáantoem tñjïelkestidh man åvteste jarkelimmieh produksjovnesne jñh gñehtelimmie mïönsterisnie

- vaahram vuarjasjidh jìh jearsoeslaakan barkedh sìejhme njoelkedassi mietie mah Leah faamosne hõöptije healsoebarkose jìh kreekehoksesse
- bãatsoem identifiseeredh jìh buerkiestidh aerpievuekien vuekiejgumie jìh faagegieline
- bovtsem jaamalgehtedh jìh bopmesjidh sìejhme njoelkedassi mietie, jìh aalkoeåålmegi aerpievuekien bopmesjimmievuekiej bijjeli ussjedadtedh
- aerpievuekien jìh industrijelle leekedimmiem tjìrrehtidh jìh gaajhkem bovtseste gorredidh jìh guhkiebasse gïetedidh
- barkoelaavenjassh soejkesjidh jìh darjodh mah Leah ektiedamme nuhtemasse eatnemevierhtijste mah iemielaakan jìh aerpievuekien mietie Leah ektiedamme bãatsose
- jìjtsevoeth ryöjnesjimmiebïenjide identifiseeredh jìh bïenjehoksem jìh njoelkedassh dan bijre tjìelkestidh
- aelhkies dåvvomem vuajastahkine jìh teknikheles jìh digitaale viehkievierhtine darjodh mah åtnasuvvieh ovmesse barkoetsiehkine
- råållah, laavenjassh, jìh relasjovnh aktene sijtesne buerkiestidh, jìh dej bijjeli ussjedadtedh
- hammoedimmiem kraanskodh jìh åtnoem giedtijste jìh tseegkeldahkijste tjìelkestidh
- digkiedidh mah krïevenassh jìh veanhtadimmieh mah bïejesusvvieh akten seammavyörtegs jìh feerhmeles barkoeektievoetese, jìh buerkiestidh mah dïedth jìh reaktah barkoefaaliie jìh barkoevaeltije barkoejliedisnie utnieh

Jaabnan vuarjasjimmie

Jaabnan vuarjasjimmie edtja viehkiehtidh lieremem eevtjedh jìh maahtoem evtiedidh. Learohkh maahtoem vuesiehtieh jìh evtiedieh programmefaagesne bãatsoebaseereme darjome jìh produksjovne gosse daajroeh, tjiehpiesvoeth jìh laejhtehks ussjedimmiem nuhtjeh barkoelaavenjassh loetedh programmefaagesne. Lohkehtæjja edtja sjiehteladtedh guktie learohkh Leah meatan jìh lieremelastose skreejrehtidh jeereldihkie barkoelaavenjassi tjìrrh. Lohkehtæjja maahta barkoelaavenjassh vedtedh mah jienebh dejstie, jallh gaajhkh programmefaagh feerhmieh. Lohkehtæjja jìh learohkh edtjeh dialogesne åroddh learohki evtiedimmiem bijre programmefaagesne bãatsoebaseereme darjome jìh produksjovne. Learohkh edtjeh nuepiem åadtjodh jiehtedh maam dååjroeh haalvoeh, jìh jìjtsh faageles evtiedimmiem bijjelen ussjedadtedh. Lohkehtæjja edtja dan guhkiebasse lieremen bijre bïhkedidh jìh lierehtimmiem sjiehteladtedh naemhtie guktie learohkh maehtieh bïhkedimmiem nuhtjedh sijjen maahtoem programmefaagesne evtiedidh.

Galhkuvevuarjasjimmie

Galhkuvevuarjasjimmie edtja dam tjåenghkies maahtoem vuesiehtidh maam learohke programmefaagesne bãatsoebaseereme darjome jìh produksjovne åtna gosse lierehtimmiem programmefaagesne galhkie. Lohkehtæjja edtja soejkesjidh jìh sjiehteladtedh guktie learohke åådtje sov maahtoem vuesiehtidh programmefaagesne jeereldihkie vuekiejgumie. Maahtoelmiej mietie lohkehtæjja edtja vuarjasjidh guktie learohke goerkesem vuesehte, maahta ussjedadtedh jìh laejhtehkslaakan ussjedidh, jìh guktie learohke haestemh haalvoe jìh laavenjassh dorje ovmesse ektiedimmine. Lohkehtæjja edtja karakterem bïejedh programmefaagesne bãatsoebaseereme darjome jìh produksjovne dan maahtoen mietie learohke vuesehte gosse soejkesje, tjìrrehte jìh dokumenteerie jìjtse faageles barkoem.

Maahtoelmie jìh vuarjasjimmie bovtse jìh dan eatnemebyjrese

Maahtoelmie programmefaagen mænngan bovtse jìh dan eatnemebyjrese

Lierehtimmien ulmieh lea learohke edtja maehdedh

- gáatomesjædtoeh buerkiestidh jïh sjædtoej beapmoeaarvoem vuarjasjidh
- aerpievuekien daajroem nuhtjedh eatnemem jïh gáatometsiehkïeh buerkiestidh, jïh digkïedidh guktïe dah átnasuvvieh báatsoejaepïen tjïrrh
- tjïelkestidh guktïe klijmajarkelïmmïeh maehdieh bovtsen tryjjesvoetem baajnehtidh
- anatomïjem, fysiologïjem jïh dáemïedïmmïem buerkiestidh bovtsi luvnie ovmessïe aaltarinïe jïh tjoeline, jïh tjïelkestidh maam ulmïde daate kreavvan jïh gïehtelïmsmöönterasse átna
- ráajvarïmmïeh digkïedidh juktïe aktegskreeken jïh krievvien daerpïesvoeth gorredidh jeereldïhkïe tsïehkïne
- buerkiestidh jïh vuarjasjidh man ávtteste akte bovtse lea sjïehteles aalebovtsïne árrodh, jallh sjïehteles dam leekedidh
- viertïestidh joekehts sáarhts krievviestruktuvrh jïh dejtïe aerpievuekien daajroen jïh eatnemevitenskapen mïetïe vuarjasjidh, jïh digkïedidh guktïe krievviestruktuvre dam aktegs bovtsem jïh krievviem baajnehte
- symptovmh identifïseeredh mah tjohehtsvoetem, skïemtjelassh jïh skaaram vuesïehtïeh, jïh ráajvarïmmïeh raerïestidh juktïe dejtïe báehtjïerdidh jïh hööptedh
- joekehts parasïhth buerkiestidh, symptovmh identifïseeredh jis parasïhte krievviem lakta jïh parasïhtebáehtjïerdïmmïem tjïrrehtidh sïejhme njoelkedassi mïetïe
- juvrh jïh skaarah bovtside identifïseeredh mejtïe juvrh Leah dorjeme, jïh skaarahööptïje ráajvarïmmïeh digkïedidh

Jaabnan vuarjasjïmmïe

Jaabnan vuarjasjïmmïe edtja viehkïehtidh lïeremem eevtjedh jïh maahtoem evtïedidh. Learohkh maahtoem vuesïehtïeh jïh evtïedïeh programmefaagesne bovtse jïh dan eatnemebyjrese gosse daajroeh, tjïehpïesvoeth jïh laejhtehts ussjedïmmïem nuhtjïeh barkoelaavenjassh loetedh programmefaagesne. Lohkehtæjja edtja sjïehteladtedh guktïe learohkh Leah meatan jïh lïeremelastose sjïehteladtedh jeereldïhkïe barkoelaavenjassi tjïrrh. Lohkehtæjja maahta barkoelaavenjassh vedtedh mah jïenebh jallh gaajhkh programmefaagh feerhmïe. Lohkehtæjja jïh learohkh edtjïeh dialogesne árrodh learohki evtïedïmmïem bïjre programmefaagesne bovtse jïh dan eatnemebyjrese. Learohkh edtjïeh nuepïem áadtjodh jïehtedh maam dáajroeh sïjjïeh haalvoeh, jïh jïjtsh faageles evtïedïmmïem bïjjelen ussjedadtedh. Lohkehtæjja edtja dan guhkïebasse lïeremen bïjre bïhkedidh jïh lïerehtïmmïem sjïehteladtedh guktïe learohkh maehdieh bïhkedïmmïem nuhtjedh sïjïen maahtoem faagesne evtïedidh.

Galhkuvevuarjasjïmmïe

Galhkuvevuarjasjïmmïe edtja dam tjáenghkïes maahtoem vuesïehtidh maam learohke programmefaagesne bovtse jïh dan eatnemebyjrese átna gosse lïerehtïmmïem programmefaagesne galhkoe. Lohkehtæjja edtja soejkesjidh jïh sjïehteladtedh guktïe learohke áádtje sov maahtoem programmefaagesne vuesïehtidh joekehtslaakan. Maahtoelmiej mïetïe lohkehtæjja edtja vuarjasjidh guktïe learohke goerkesem vuesehte, maahta ussjedadtedh jïh laejhtehtkslaakan ussjedidh jïh guktïe learohke haestemh haalvoe jïh laavenjassh luata ovmessïe ektïedïmmïne. Lohkehtæjja edtja karakterem bïejjedh programmefaagesne bovtse jïh dan eatnemebyjrese dan maahtoen mïetïe learohke vuesehte gosse soejkesje, tjïrrehte, vuarjesje jïh dokumenteerïe jïjtse faageles barkoem.

Maahtoelmie jïh vuarjasjïmmïe ekonomïje jïh vierhtïereereme

Maahtoelmie faagen mænngan ekonomïje jïh vierhtïereereme

Lierehtimmien ulmieh lea learohke edtja maehtedh

- varjasjidh mah faktovrh mah nænnoesvoetem baahtosne baajnehtieh, jiih digkiedidh mah konsekvensh mah sããjhtoeh dejstie bãetieh
- faktovrh mah produktiviteetem jiih dienestem baajnehtieh, jiih ektiedimmieh tjielkestidh eadtjohke barkoen jiih galhkuveilledahken gaskem
- aelhie budsjedtem jiih reeknehlãhkoem tjaeledh, tjoevtenjetaalh toelkkestidh jiih vihkeles biehkieh ekonomijestuvremisnie tjielkestidh jiih man vihkele lea reaktoelaakan reeknehlãhkoem tjaeledh
- aelhie gielhtelimmiesoejkesjem ãehpiedehtedh gielhtelimmieãssjalommesinie baahtosne, jiih dienestem varjasjidh
- sisvegem jiih prosessem buerkiestidh soejkesjh darjodh mejtie tjuara laaki mietie darjodh aktene baahtoesijtesne, jiih digkiedidh guktie soejkesjh dam biejjieladtje barkoem baajnehtieh
- vihkeles laakh jiih njoelkedassh tjielkestidh mah baahtsoem stuvrieh, jiih bilateraale latjkoeh jiih gaskenasjonaale konsekvensh mah leah vihkeles saemien baahtose, jiih ovmesse konsekvensh daejstie varjasjidh
- buerkiestidh mah reeremeorgaanh jiih jeatjah byögkeles jiih privaate aktöörh mah baahtsoem baajnehtieh
- baahtsoen organisasjovnh jiih dej nasjonaale jiih gaskenasjonaale rããllam tjielkestidh, jiih ussjedadtedh maam ulmide dah baahtose jiih seabradahkese utnieh
- baahtsoen konsultasjovnereaktam buerkiestidh, jiih ulmiem destie varjasjidh
- baahtsoen histovrijem buerkiestidh jiih guktie histovrije lea daanbeajjetje baahtsoem baajnehtamme
- digkiedidh guktie klijmajarkelimmieh maehtieh baahtsoen ekonomijem jiih nænnoesvoetem baahtosne baajnehtidh

Jaabnan varjasjimmie

Jaabnan varjasjimmie edtja viehkiehtidh lieremem eevtjedh jiih maahtoem evtiedidh. Learohkh maahtoem vuesiehtieh jiih evtiedieh programmefaagesne ekonomije jiih vierhtiereereme gosse darjoeh, tjehpiesvoeth jiih laejhtehts ussjedimmiem nuhtjeh barkoelaavenjassh loetedh programmefaagesne. Lohkehtãjja edtja sjiehteladtedh guktie learohkh leah meatan jiih lieremelastose sjiehteladtedh joekehts barkoelaavenjassi tjirrh. Lohkehtãjja maahta barkoelaavenjassh vedtedh mah aktem jallh gaajkhk programmefaagh geptjeh. Lohkehtãjja jiih learohkh edtjeh dialogesne ároddh learohki evtiedimmien bijre faagesne ekonomije jiih vierhtiereereme. Learohkh edtjeh nuepiem áadtjodh jiehtedh maam dããjroeh sijjeh haalvoeh, jiih jiihtsh faageles evtiedimmien bijjelen ussjedadtedh. Lohkehtãjja edtja dam guhkiebasse lieremen bijre bihkedidh jiih lierehtimmiem sjiehteladtedh guktie learohkh maehtieh bihkedimmiem nuhtjedh sijjen maahtoem programmefaagesne evtiedidh.

Galhkuvevarjasjimmie

Galhkuvevarjasjimmie edtja dam tjãenghkies maahtoem vuesiehtidh maam learohke átna programmefaagesne ekonomije jiih vierhtiereereme gosse lierehtimmiem programmefaagesne galhkoeh. Lohkehtãjja edtja soejkesjidh jiih sjiehteladtedh guktie learohke áãdtje sov maahtoem programmefaagesne vuesiehtidh joekehtslaakan. Maahtoeulmiej mietie lohkehtãjja edtja varjasjidh guktie learohke goerkesem vuesehte, maahta ussjedadtedh jiih laejhtehtkslaakan ussjedidh, jiih guktie learohke haestemh haalvoeh jiih laavenjassh luata ovmesse ektiedimmie. Lohkehtãjja edtja karakterem biejedh programmefaagesne ekonomije jiih vierhtiereereme dan maahtoen mietie learohke vuesehte gosse jiihtse faageles barkoem soejkesje, tjirrehte, varjesje jiih dokumenteerie.

Vuarjasjimmieöörnege

Galhkuvevuvarjasjimmie

Báatsoebaseereme darjomh jïh produksjovne: Learohke edtja aktem galhkuvekarakteerem utnedh.

Bovtsen jïh dan eatnemebyjrese: Learohke edtja aktem galhkuvekarakteerem utnedh.

Ekonomije jïh vierhtiereereme: Learohke edtja aktem galhkuvekarakteerem utnedh.
Fylhkentjïelte muana mejtie privatisth edtjïeh ryöjredimmiebieliem áadtjodh voenges vadteme eksamenisnie

Eksamene learoehkidie

Báatsoebaseereme darjomh jïh produksjovne, bovtse jïh dan eatnemebyjrese jïh ekonomije jïh vierhtiereereme: Learohkh edtjïeh dáaresthfaageles praktikheles eksamenem vaeltedh gusnie doh ektie programmefaagh leah meatan. Eksamene voenges dorjesávva jïh sensureereme sjædta.

Eksamene privatistide

Báatsoebaseereme darjomh jïh produksjovne: Privatiste edtja tjaaleldh eksamenem vaeltedh programmefaagesne. Eksamene voenges dorjesávva jïh sensureereme sjædta.
Fylhkentjïelte muana mejtie privatisth edtjïeh ryöjredimmiebieliem áadtjodh voenges vadteme eksamenisnie.

Bovtse jïh dan eatnemebyjrese: Privatiste edtja tjaaleldh eksamenem vaeltedh programmefaagesne. Eksamene voenges dorjesávva jïh sensureereme sjædta.
Fylhkentjïelte muana mejtie privatisth edtjïeh ryöjredimmiebieliem áadtjodh voenges vadteme eksamenisnie.

Ekonomije jïh vierhtiereereme: Privatiste edtja tjaaleldh eksamenem vaeltedh programmefaagesne. Eksamene voenges dorjesávva jïh sensureereme sjædta.
Fylhkentjïelte muana mejtie privatisth edtjïeh ryöjredimmiebieliem áadtjodh voenges vadteme eksamenisnie.

Báatsoebaseereme darjomh jïh produksjovne, bovtse jïh dan eatnemebyjrese jïh ekonomije jïh vierhtiereereme: Privatiste edtja dáaresthfaageles praktikheles eksamenem vaeltedh daejnie ektie programmefaagine. Eksamene voenges dorjesávva jïh sensureereme sjædta.
Fylhkentjïelte muana mejtie privatisth edtjïeh ryöjredimmiebieliem áadtjodh voenges vadteme eksamenisnie.